

Most k naději

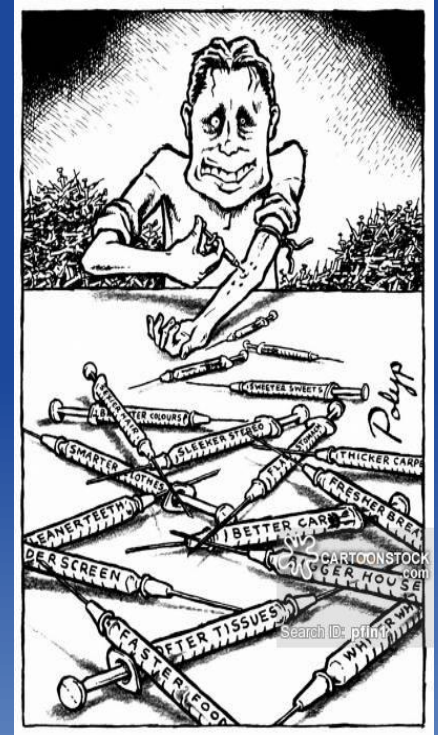
Problematika zaměstnanosti
klientů nízkoprahových
adiktologických služeb
Libereckého kraje

Dotazník

- Data k této prezentaci byla sbírána ze tří nízkoprahových adiktologických programů působících v Libereckém kraji (K-centrum Liberec, K-centrum Česká Lípa, Terénní programy pro osoby ohrožené drogou).
- Celkem se podařilo vyplnit 52 dotazníků v období cca 1 měsíce.
- Dotazníky byly vyplňovány s asistencí pracovníků daného programu k docílení co největší relevantnosti odpovědí za daných podmínek „nízkoprahového kontaktu“.
- Prezentace by neměla být chápána jako odborná práce, ale jako sonda do určitého vzorku cílové populace problémových uživatelů drog.

Průměrný respondent

- Věk: 30,5 let
- Pohlaví: 29 mužů 23 žen
- Délka užívání návykových látek: 10 let, pervitin, intravenózně, 3 - 4 x týdně
- Spolupráce s nízkoprahovým programem: 5 let
- Zdravotní problémy úzce souvisí s inj. aplikací - kardiovaskulární systém, psychické potíže (toxická psychóza) a infekční choroby (především HCV),,
- Tyto obtíže zpravidla nespojuje se svým životním stylem (vytěsnění).
- Ohrožení sociálním vyloučením (nezaměstnanost, sociální debakl)

Výstupy dotazníku

Zaměstnanost respondentů

- Nezaměstnaných je 60 %
- Zaměstnaných je 30 % z toho cca polovina dotazovaných pracuje legálně. Zároveň z dotazníku vyplynulo, že tito legálně pracující mají mnohem vyšší míru fluktuace v zaměstnání oproti ilegálně pracujícím).
- 10 % se zdrželo odpovědi

Pracovní odvětví:

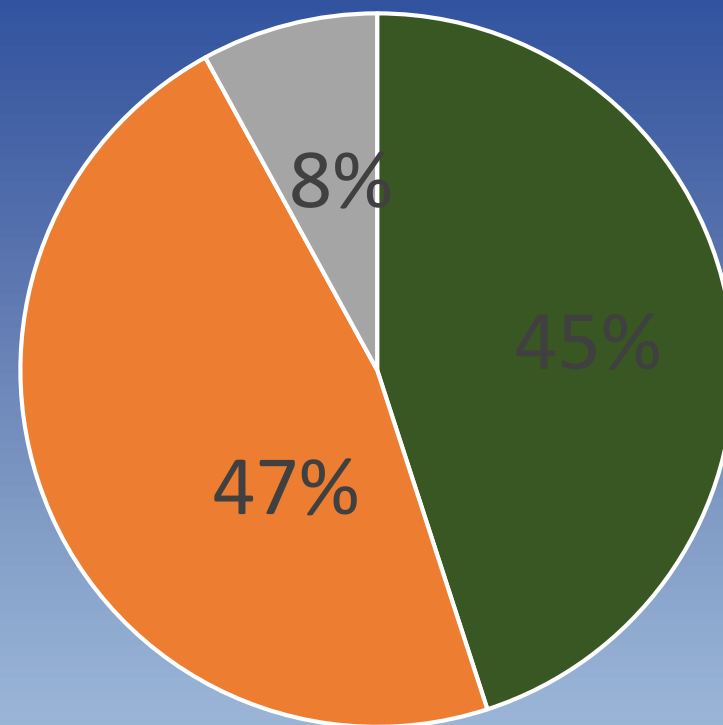
Stavebnictví, zahradní práce, prodavač/ka , dělnické profese, sex byznys, kuchař, práce v soc. službách.

Výstupy dotazníku

Užívání drog vs. Práce

- ✓ 53% nepocituje žádný problém
- ✓ 47 % si uvědomuje potenciální problémy

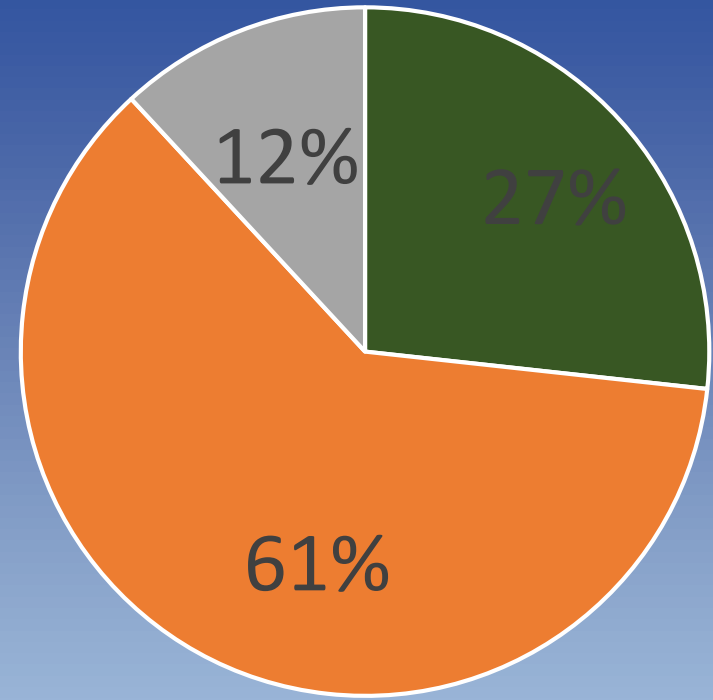

- drogy pomáhají na pracovišti
- drogy na pracovišti nepomáhají
- neodpovědělo

Výstupy dotazníku

Zájem o zaměstnání

- nemá zájem o zaměstnání
- má zájem o zaměstnání
- neodpovědělo

Důvody nezájmu

Subkultura uživatelů drog a jejich normy

Patologické vlivy užívání drog (dojezdy, zhroucení, absence času, a jiné.)

Projevy zájmu

Mohou být povrchního či epizodního rázu, na druhou stranu někteří respondenti jeví opravdový zájem a snahu o hledání práce.

Výstupy dotazníku

Spolupráce s ÚP

33% osob je evidováno v ÚP.

65% není evidováno.

Ostatní neodpověděli.

23% osob získalo s pomocí ÚP zaměstnání

75% osob práci tímto způsobem nezískalo...

Ostatní neodpověděli.

Výstupy dotazníku

Důvody nezaměstnanosti uvedené cílovou skupinou

- Administrativní překážky (chybějící OP)
- Záznam v trestním rejstříku
- Lenost
- Ztráta zázemí, nedostatečné sociální návyky (hygiena)
- Nepotřebuje pracovat (sociální dávky, důchod, mateřská, etc.)
- Užívání drog (nedochvilnost, nezodpovědnost, špatné zvládání stresových situací, je jim to jedno, strach z odhalení)
- Dluhy, exekuce (nemotivují pracovat)
- Chybějící praxe, kvalifikace
- Věk

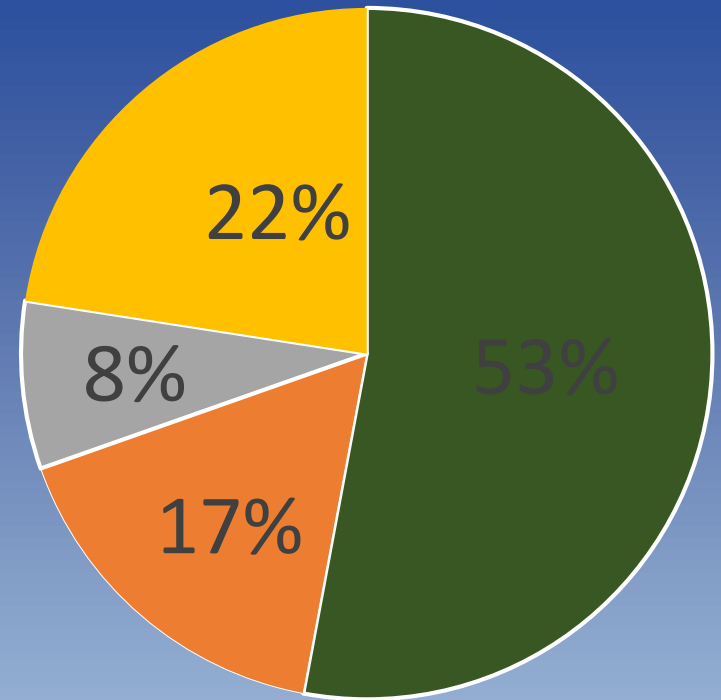
Výstupy dotazníku

- **Co by cílové skupině pomohlo k nalezení práce**
- Nevím
- Tolerance užívání drog v pracovním poměru
- Přestat užívat (některé) drogy, případně plná abstinence
- Sociální zázemí (bydlení, změna prostředí)
- Vztah s partnerem (bez závislosti)
- Trestní rejstřík (destigmatizace)
- Vyšší praxe (vzdělání, kurzy, ŘP, etc.)
- Osobní doklady
- Pomoc od Úřadu Práce
- Věk
- Chuť pracovat

Výstupy dotazníku

Hledání práce a způsoby jejího nalezení

- V době dotazníkového šetření hledá práci aktivně
- V období posledních 2 let
- V období delším než 2 roky
- Neodpovědělo

Mezi nejčastěji způsoby hledání práce patří využití internetu, inzerátů (53%), dále převládají způsoby přes známé či příbuzné, úřad práce, osobně a nejméně přes agentury. Na základě těchto odpovědí usuzujeme, že převládající médium internetu, popřípadě inzerátů ukazuje především na jejich poměrně dobrou dostupnost pro tuto cílovou skupinu.

Zajímavé je zjištění, že více než polovina dotazovaných nikdy neztratila díky drogám zaměstnání.

Výstupy dotazníku

Způsob obživy nezaměstnaných

Mezi nejčastěji způsoby obživy uváděli dotazovaní v nadpoloviční většině případů nelegální příjem (práce na černo, šrot, krádeže, sex byznys, etc.). Zajímavé je zjištění, že ¼ osob má relativně stabilní a legální příjem v podobě soc. dávek, invalidních důchodů, rodičovských dovolených. 10% dotazovaných uvedlo, že nepotřebují peníze, obživu a drogy si shánějí jinými způsoby (směnný obchod, žebrota, vybírání popelnic). Ostatní se spoléhají na pomoc nejbližších, popřípadě na příležitostné brigády.

Závěr

Při samotném interpretování dat dotazníku jsme si museli položit základní otázku, která se nám nakonec stala hlavním východiskem dotazníku: „Jak je vůbec vnímaná práce v hlavě nemotivovaných problémových uživatelů drog?“

- **Práce jako záchrana:** pro mnohé dotazované je zaměstnání vnímáno v intencích „toho bodu“, který jim změní život (podobně jako bydlení, vztah, etc.). Zároveň respondenti vnímají absenci zaměstnání jako oddělený, ohraničený problém nesouvisející s problémovým bráním drog.
- **Práce jako nebezpečí (legální):** naopak mnozí dotazovaní vnímají práci jako překážku, popřípadě přímo nebezpečí, které je ohrožuje v jejich životním stylu; díky ní musí tajit užívání drog, jsou pod dohledem, musí dodržovat nějaká pravidla, etc.
- **Práce je neslučitelná s jejich světonázorem:** v řadě případů, je též zaměstnání chápáno jako neslučitelné se světonázorem uživatelů drog (anarchismus, punk, squat, etc.); to, že nemají práci je odděluje od většinové společnosti, jsou svobodní, nezávislí.
- **Práci nepotřebují:** v neposlední řadě, jsou pak tací uživatelé drog, kteří práci prostě nepotřebují z nejrůznějších důvodů a způsoby obživy jsou u nich jiného charakteru.

Pro nás (pracovníky), by mělo být směrodatné, neztrácet ze zřetele fakt, že absence zaměstnání u cílové skupiny je jedním z mnoha problémů, který nelze zpravidla řešit samostatně a především odděleně od problémového užívání drog. Na druhou stranu, je fakt rovného přístupu k zaměstnání, pro řadu klientů našich služeb významným faktorem při celkové resocializaci a změny životního stylu.